

บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง
จังหวัดลำพูน

THE CULTURAL COMMUNITY ROLE IN THE STRENGTHENTING OF MON COMMUNITY OF BAN BO KHAO,
PASANG DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE

นิวัฒน์ พรหมมาแบน *

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชากร เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชากรตามหลักปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะตามหลักธรรมสัปตปรีชธรรม ๗ และเพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงผสมผสานที่ใช้ประชาชนที่มีอายุ 1๘ ปีขึ้นไป ในหมู่ 8 บ้านบ่อควา ตำบลบ้านเรือน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน จำนวน ๗๒ คน ในการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๘ รูป/คน พบว่า ระดับความคิดเห็นถึงการมีบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (=4.๕๔) ระดับความคิดเห็นในการนำหลักสัปตปรีชธรรม ๗ ประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควา มีระดับความคิดเห็นในการนำหลักสัปตปรีชธรรม ๗ ประยุกต์ใช้กับบทบาทของวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (=4.๕๔)

คำสำคัญ : บทบาท, วัฒนธรรม, ชุมชน, เสริมสร้างความเข้มแข็ง

Abstract

The objectives of the thesis were as follows: to study the opinion level of people, to compare the opinion level of people classified by personal factors, to find out the problems, obstacles and recommendations according to Sappurisdhamma principle in the strengthening of Mon community of Ban Bo Khao, Pasang district, Lamphun province, and to investigate the guideline of the principles with the cultural community role in the strengthening of Mon community of Ban Bo Khao, Pasang district, Lamphun province. The research used mixed method research. The populations and samples were 72 people from the people of Moo. 8 above 18 years in Ban Bo Khao, Banruean sub-district, Pasang district, Lamphun province. The opinion level of the cultural community role in the strengthening of Mon community of Ban Bo Khao, Pasang district, Lamphun province found that the people in Mon community at Ban Bo Khao was overall in the highest level (=4.54). The opinion level of application of Sappurisdhamma with the cultural community role in the strengthening of Mon community of Ban Bo Khao, Pasang district, Lamphun province found that the people in Mon community at Ban Bo Khao was overall in the highest level (=4.54).

Keyword : Role, The Cultural, Community, Strenghtening

* นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต(สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บทนำ

“มอญ” เป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอยู่หลากหลายในสังคมไทยที่ยังคงมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนแม้จะมีการรับเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคสังคมโลกาภิวัตน์จนทำให้อัตลักษณ์บางอย่างที่เคยเป็นของกลุ่มชาติพันธุ์มอญบางแห่งได้ถูกกลืนกลายและผสมกลมกลืนไปจนไม่อาจแยกแยะหรือชี้ชัดได้ เช่น ในการสวมใส่เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน ภาษาเขียน ภาษาพูด เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ในปัจจุบันได้ถูกสังคมไทยที่มีการจัดระเบียบมีการผนวกรวมและผสมกลมกลืนอยู่ตลอดเวลาจนทำให้คุณค่าและความหมายอันแสดงให้เห็นโลกทัศน์หรือวิถีคิดของกลุ่มชาติพันธุ์ถูกลดทอนความสำคัญลงจากที่เคยเป็นไป^๑

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีการสืบสานต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ลักษณะเด่นของวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติย่อมมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นเรื่องของการสั่งสมและเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ที่มีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตที่มีความหลากหลายอันสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาของแต่ละชุมชน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ จึงเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมประเพณีที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง ๆ รูปแบบของวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ค่านิยมความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

วัฒนธรรมมอญที่ชาวมอญในชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน ยังคงยึดถือและปฏิบัติกันอยู่ได้แก่ วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านอาหาร วัฒนธรรมด้านภาษา และวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมต่างๆ^๒

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน
๒. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูนตามหลักปัจจัยส่วนบุคคล
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรม ๗ กับบทบาทวัฒนธรรมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน
๔. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม ๗ ที่มีต่อบทบาทวัฒนธรรมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน
๕. เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน ในด้านการแต่งกาย ด้านอาหาร ด้านภาษา และด้านพิธีกรรม ซึ่งมีเนื้อหาที่ทำการศึกษารอบคอบบทบาทวัฒนธรรมตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ประการ

^๑ คัสสิยา พรเพชรสุข, “การวางผังโครงสร้างการใช้ที่ดินและแนวทางการพัฒนาเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, ปรินญาวิทยาปริวรรตมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๔).

^๒ สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ ปัญญา, อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบ่อควา, ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพและรายได้
ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชนมอญ ตามหลักสัปปุริสธรรม

ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชาชนที่ใช้ในการศึกษาเพื่อออกแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ในหมู่ ๘
บ้านบ่อควา ตำบลบ้านเรือน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน รวม ๗๒ คนและจะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยทำการ
สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ ท่าน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ชุมชนมอญหมู่ ๘ บ้านบ่อควา ตำบลบ้านเรือน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

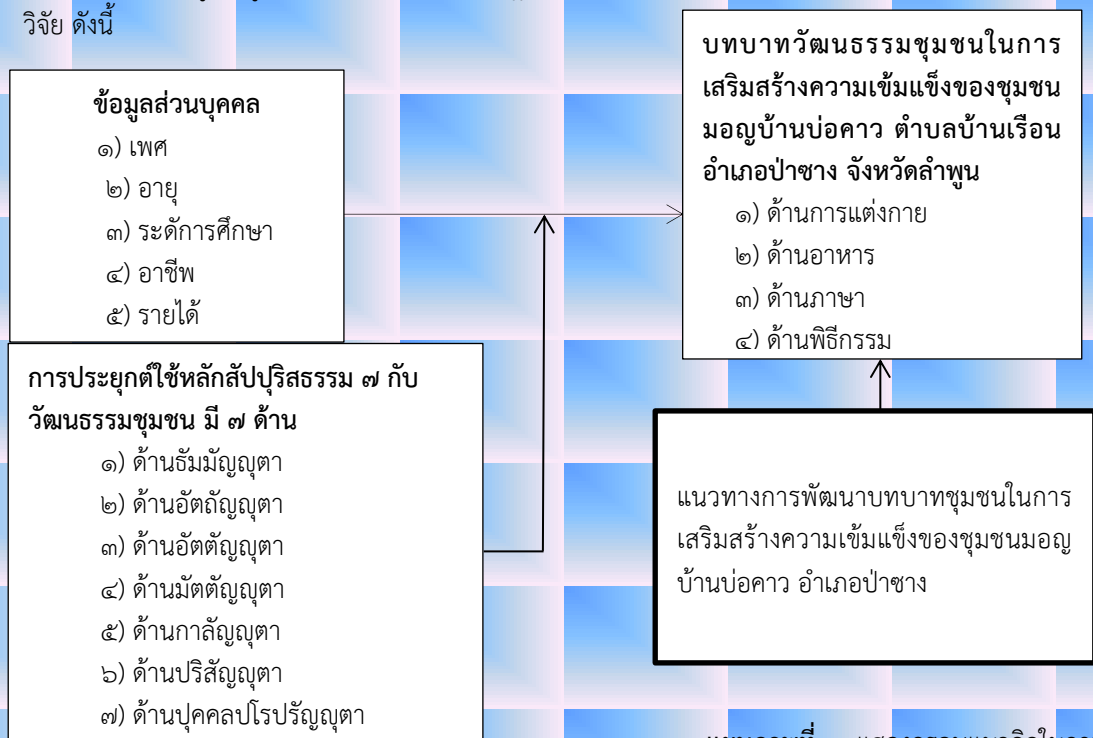
ใช้เวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้เวลาทั้งหมดใน
การดำเนินงาน ๗ เดือน

สมมติฐานการวิจัย

๑. ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทวัฒนธรรม
ชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน
๒. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรม ๗ กับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านบ่อควาที่เป็นผู้แทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป จำนวน ๗๒ คน ในการกรอกแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน ๘ รูป/คน ได้แก่ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมกุฏกษัตริยาราม ๑ รูป, มัคทายกบ้านบ่อควา ๑ ท่าน, อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบ่อควา ๑ ท่าน, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒ ท่าน, ผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ ท่าน, ผู้สูงอายุ ๑ ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน” และ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณี ตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่าเอฟ (F- test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญนัยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

๒. การวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้กำหนดตามกรอบของการวิจัย จากนั้น นำข้อมูลที่ได้นำมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามกรอบที่ได้กำหนดเอาไว้ แล้วทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

๓.การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามลำดับความสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประกอบบริบท (Context Content analysis Technique) โดยการเขียน แบบพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านบ่อควาที่เป็นผู้แทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓ มีอายุระหว่าง ๖๑ ปี ขึ้นไป มีจำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๒ และมีรายได้ น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน มีจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๘

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นถึงการมีบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านพิธีกรรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นในการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นในการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควา มีระดับความคิดเห็นในการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านอัมมัญญา ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านอัตถัญญา อยู่ในระดับมาก ด้านอัตตัญญา อยู่ในระดับมาก ด้านมัตตัญญา อยู่ในระดับมาก ด้านกาลัญญา อยู่ในระดับมาก ด้านปริสัญญญา อยู่ในระดับมาก ด้านบุคคลโรปิญญา อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพต่างกัน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรม ๗ กับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ในด้านต่างๆ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ปัญหา

ด้านอัมมัญญา คนในชุมชนไม่ค่อยทราบถึงรายละเอียดของวัฒนธรรมต่างๆ ของมอญและคนในชุมชนไม่ค่อยทราบถึงความรับผิดชอบหน้าที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านอัตถัญญา** คนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญและคนในชุมชนไม่มีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านอัตตัญญา** คนในชุมชนไม่แสดงออกถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญและคนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านมัตตัญญา** คนในชุมชนไม่รู้จักรวาทนให้เหมาะสมและคนในชุมชนไม่ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านกาลัญญา** คนในชุมชนไม่มีการจัดการเวลาให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ และคนในชุมชนไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ เมื่อเกิดปัญหาในการทำพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านปริสัญญญา** คนในชุมชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

มากกว่าประโยชน์ส่วนรวมและคนในชุมชนไม่ค่อยติดต่อสื่อสาร หรือร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนใกล้เคียงด้าน**บุคล**
โรปรัชญา คนในชุมชนไม่รับฟังปัญหา และให้คำแนะนำของกันและกันในการกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ
และคนในชุมชนไม่ให้ความช่วยเหลือกันในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ

ข้อเสนอแนะ

ด้านธัมมัญญา คนในชุมชนควรที่จะทราบถึงรายละเอียดของวัฒนธรรมต่างๆ ของมอญให้มากขึ้นและ
คนในชุมชนควรที่จะมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านอัตถัญญา**
คนในชุมชนควรให้ความร่วมมือกับชุมชนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญให้มากขึ้นและคนในชุมชนควร
มีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญมากกว่าเดิม **ด้านอัตถัญญา** คนใน
ชุมชนควรแสดงความสามารถในการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญและคนในชุมชนควรให้ความร่วมมือกับชุมชน
ในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญให้มากขึ้น **ด้านมัตถัญญา** คนในชุมชนควรวางแผนให้เหมาะสมและ
คนในชุมชนควรร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านกาลัญญา**
คนในชุมชนควรมีการจัดการเวลาให้พอเหมาะในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญและคนในชุมชนควร
แก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที เมื่อเกิดปัญหาในการทำพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านปริสัญญญา** คนใน
ชุมชนควรให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตนและคนในชุมชนควรมีการติดต่อสื่อสาร
และร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนใกล้เคียงให้มากขึ้น **ด้านบุคลปรัชญา** คนในชุมชนควรรับฟังปัญหา และ
คำแนะนำซึ่งกันและกันในการกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญให้มากขึ้นและคนในชุมชนควรให้ความช่วยเหลือ
กันในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญให้มากขึ้น

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านธัมมัญญา คนในชุมชนควรทราบถึงความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ และควรมี
ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านอัตถัญญา** คนในชุมชนได้เชิญชวนคนในชุมชนใกล้เคียงเข้าร่วม
ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ และมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ
ด้านอัตถัญญา คนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ และ
เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ **ด้านมัตถัญญา** คนในชุมชนมีการใช้
ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ และคนในชุมชน
ร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมมอญ **ด้านกาลัญญา** คนในชุมชนมีความตรงต่อเวลาใน
การนัดหมายเมื่อมีการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ และมีการจัดลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมหรือ
พิธีกรรมต่างๆ ของมอญได้อย่างถูกต้องและชัดเจน **ด้านปริสัญญญา** คนในชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนในชุมชน
ใกล้เคียง และยังเปิดโอกาสให้คนในชุมชนใกล้เคียงเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญอีกด้วย **ด้านบุคล**
โรปรัชญา มีการมอบหมายหน้าที่ในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญให้กับคนที่มีความสามารถในด้าน
นั้นๆ และได้ร่วมกันจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญเพื่อให้ทุกคนในชุมชนได้ทำร่วมกัน

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. องค์ความรู้ที่ได้รับการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอลำปาง จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods)

แผนภาพที่ ๒ องค์ความรู้ที่ได้รับการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

ด้านธัมมัญญตา คือ เป็นผู้รู้ความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล รู้จักหลักการทำให้เกิดผล โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น คนในชุมชนควรทราบถึงความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ เข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ และทราบถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ

ด้านอัตถัญญตา คือ รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงครู้จักผลที่เกิดขึ้น โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น คนในชุมชนได้เชิญชวนคนในชุมชนใกล้เคียงเข้าร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ มีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ และมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ

ด้านอัตถัญญตา คือ รู้จักรับผิดชอบตน รู้จักวางตนให้เหมาะสมรู้จักประพฤติตน รู้จักปรับปรุงตน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น คนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ และให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดีในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของมอญ

ด้านมัตถัญญตา คือ ความรู้จักพอดี ความรู้จักพอเพียง ความรู้จักใช้จ่ายงบประมาณราชการ ความรู้จักความสมเหตุสมผลในการบริหาร โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น คนในชุมชนมีการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมมอญ และร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ

ด้านกาลัญญตา คือ รู้จักขั้นตอนในการทำงาน รู้จักการกำหนดเวลา รู้จักรับผิดชอบต่อเวลา รู้จักว่าอะไรควรทำก่อนหรือหลัง โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น คนในชุมชนมีความตรงต่อเวลาในการนัดหมายเมื่อมีการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ มีการจัดลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ และสามารถแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที เมื่อเกิดปัญหาในการทำพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ

ด้านปริสสัญญตา คือ รู้จักกริยาที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้นว่าควรจะทำอย่างไร การบริหารจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับประชุมชน เป็นมิตรกับชุมชน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น คนในชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนในชุมชนใกล้เคียง เปิดโอกาสให้คนในชุมชนใกล้เคียงเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ และมีการติดต่อสื่อสาร และร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนใกล้เคียง

ด้านบุคคลปโรปรัญญตา คือ รู้จักใช้บุคคลให้ตรงกับงาน รู้จักความต้องการของบุคคล รู้จักความแตกต่างของบุคคลว่าโดยอหยาศัย ความสามารถ คุณธรรม และรู้จักใช้มอบหมายงานที่เหมาะสมให้บุคคลนั้นๆ โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งนั้น มีการมอบหมายหน้าที่ในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญให้กับคนที่มีความสามารถในด้านนั้นๆ ร่วมกันจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญเพื่อให้ทุกคนในชุมชนได้ทำร่วมกัน และให้ความช่วยเหลือกันในการจัดกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา อำเภอลำปาง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทางการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) หน่วยงานท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมควรนำเอาหลักสัปปุริสธรรม ๗ ได้แก่ ด้านธัมมัญญาตา ด้านอัตถัญญาตา ด้านอิตถัญญาตา ด้านมัตถัญญาตา ด้านกาลัญญาตา ด้านปาริสัญญาตา และด้านปุคคลปรอัญญาตา มาประยุกต์ใช้กับบทบาทวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญบ้านบ่อควา

๒) หน่วยงานท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมอญและชุมชนใกล้เคียงมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนมอญ โดยการเสนอปัญหา ความต้องการ แสดงความคิดเห็นวิจารณ์ในการให้ความร่วมมือของคนในชุมชนและนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๓) สร้างความสามัคคีปรองดองกันขึ้นในชุมชน เป็นตัวอย่างของคนในชุมชนไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่าย ร่วมแก้ไข ปัญหาต่างๆ ร่วมมือร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว ประสานงานให้เป็นระบบ ให้ทันเหตุการณ์ รับผิดชอบต่อหน้าที่และตรงต่อเวลา

๔) ควรมีมาตรการส่งเสริมการปลูกฝังเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของคนในชุมชนให้เกิดเป็นรูปธรรม ปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องและนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่นๆ มา ประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่นๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควา ควรนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการ อนุรักษ์วัฒนธรรมมอญ

๒) ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควาทั้งที่เป็นคนมอญและเป็นบุคคลอื่นที่เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชน ควรเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่างๆ ของมอญในทุกๆ ครั้งที่จัดขึ้น

๓) ประชาชนในชุมชนมอญบ้านบ่อควาควรปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมายในการจัดกิจกรรมหรือ พิธีกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง

๔) เมื่อมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนอื่น ควรยึดถือและนำเอาวัฒนธรรมมอญไปปฏิบัติร่วมกับวัฒนธรรม ของชุมชนอื่นด้วย

๔.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาวิจัยในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในหัวข้อธรรมอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ในวิเคราะห์ และส่งเสริมบทบาทของวัฒนธรรมชุมชน

๒) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นถึงข้อมูลเชิงลึกของบทบาทของวัฒนธรรมชุมชนในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมอญเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

๑.ภาษาไทย

ก.ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข. ข้อมูลผู้ศึกษา

ศัลยา พรเพชรสุข. “การวางแผนโครงสร้างการใช้ที่ดินและแนวทางการพัฒนาเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๔.
สุรีย์ ศิริโกการภิรมย์. การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๖.
พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาธรรม, ๒๕๕๘.

๒. สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ นายสมบุญ ปัญญา. อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบ่อควา. ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙